

Hetty Denen Foundation

Stichting Hetty Denen voor Zambia

14 januari 2006, HDF Nieuwsbrief 11

Beste lezer,

Een nieuw jaar is weer begonnen en we beginnen deze nieuwsbrief dan ook met iedereen de beste wensen toe te wensen. Ik schrijf deze brief op Hetty's verjaardag en we kijken eens terug op de afgelopen tijd en de plannen voor 2006. We gaan het elfde levensjaar in van de stichting. In die elf jaar hebben we een groot aantal verschillende activiteiten gerealiseerd. We begonnen met het ondersteunen van een weeshuisje "Transithouse" genoemd. Velen van u hebben daarvoor kleding naar Mientje Denen gebracht en via containers en koffers van mensen die daarheen verhuisden dan wel op bezoek gingen, is een groot deel daarvan ook in Zambia terecht gekomen. De laatste tijd is het moeilijk geworden om kleding te schenken aangezien hier een hoge belasting opgelegd wordt aan de Zambiaanse grens. Daarnaast hebben we vanaf het begin bewust gezocht naar scholen die we konden ondersteunen. Dit heeft geresulteerd in ondersteuning van het open school project BOCCS in Kabwe. Dit doen we al een aantal jaren en daar hebben we nog steeds goed contact mee. We hebben die school zien groeien van 200 leerlingen in 1998 naar 4000 leerlingen anno nu. We hebben nog scholen met lesmateriaal en andere benodigdheden ondersteund in Choma, in de zuidelijke provincie en Makeni (een buitenwijk van Lusaka). Ook hebben we eind jaren 90 nog een ander groot weeshuis ondersteund en een zwembad kunnen laten repareren ten behoeve van fysiotherapie voor gehandicapte kinderen. In de tijd die verstreken is hebben we de bouw mogelijk gemaakt van twee scholen en bijgedragen aan de bouw van een school voor straatkinderen in Lusaka. Ook hebben we een dagklinik kunnen laten bouwen en een behoorlijke bijdrage geleverd aan het opnieuw opzetten van een kraamkliniek in Chilanga (ongeveer 20 kilometer buiten Lusaka). Over de jaren heen hebben we ook een studentenfonds opgezet waar Zambiaanse studenten aan het Chainama centrum voor gezondheid een bijdrage hebben kunnen vragen. Ik ben in dit overzicht vast niet volledig maar dit zijn zo een aantal van de gerealiseerde dingen die me invallen.

Shimabala

Shimabala ligt zo'n 40 kilometer van Lusaka aan de grote weg die naar het zuidelijker gelegen Livingstone leidt. Livingstone is de plaats waar de machtige Victoria water-vallen onder luidt gebrul het water van de Zambezi in de diepte laten storten. Het project wat het leukste is vanuit het oogpunt van onze stichting is het project in Shimabala. Via Sonya Doras, een engelse onderwijzeres, zijn we hierbij betrokken geraakt in 1998 toen er nog helemaal niets gerealiseerd was en de mensen zich behoorlijk bedrogen voelden door jaren van beloftes door lokale politici. De lokale bevolking bestaande uit vier dorpen wilde graag gezamenlijk een school bouwen en hadden samen met Sonya het nodige papierwerk voorbereid maar zaten zonder geld om

dit naar behoren te doen. Samen met het schoolcomité hebben we de bouw hiervan mogelijk kunnen maken. Op dezelfde plaats zijn later nog een aantal lerarenwoningen en de kliniek gerealiseerd allemaal met behulp van onze steun. In 2004 is daar in een samenwerking met Heifer Project ook nog een programma opgestart waarbij de mensen in Shimabala een aantal geiten kregen. De lammetjes van deze geiten worden weer doorgegeven aan mensen die nog geen dieren hebben. Net zo lang totdat iedereen die er goed voor zorgt een aantal dieren heeft en op deze manier een completere voedselvoorziening voor de eigen familie kan realiseren of misschien zelfs wel wat geld kan verdienen met de melk die overblijft. Ook krijgen de kinderen op de school les hoe ze voor de geiten moeten zorgen, zodat dit zich verder kan ontwikkelen. Wordt er niet gezegd: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst? Door deze activiteiten en de 7 jaar dat we al samen dingen doen voelen we ons verbonden met die mensen en die plaats en willen ons dan ook concentreren om hier zo goed mogelijk mee te helpen om deze mensen goede ontwikkelingskansen te bieden.

Voor onze stichting is het aardige dat we hier nu op kleinschalige wijze van mens tot mens, van hier in Nederland naar daar in Zambia, een aantal verschillende activiteiten op een plaats gerealiseerd hebben die de mensen daar een enorm vertrouwen gegeven hebben. De Hetty Denen school in Shimabala heeft nu meer dan 400 leerlingen en bestaat uit twee gebouwen, een aanvraag is gedaan voor het bijzetten van een derde gebouw en mede dankzij de Vastenactie is een groot deel van het benodigde geld bijeengebracht om daarvoor te zorgen. De bouw is net van start gegaan. Wat ook heel aardig om te zien is, is dat onze doelstelling om wat voor kinderen te doen zich voor een deel vertaald heeft naar 'voor kinderen door kinderen'. In de afgelopen jaren hebben verschillende middelbare scholen zich ingezet voor de verschillende projecten en ook een lagere school. Op de Bolster in Sambeek wordt al ruim twee jaar specifiek aandacht besteed aan Zambia en de school in Shimabala. Bij de opening van het nieuwe schoolplein van de Bolster werd er stilgestaan bij de kinderen in Zambia. Verder hebben ze spaarweken en vele andere activiteiten georganiseerd. Het zou leuk zijn als het op een dag tot echt contact kwam tussen leerlingen van deze school en de Hetty Denen school. Met de moderne hulpmiddelen zoals e-mail en webcams zou dat in ieder geval op afstand toch mogelijk moeten zijn.

Shimabala 2005

We zijn afgelopen jaren druk bezig geweest om in Simbabala iets moois te laten groeien. De eerste keer dat ik op de plaats kwam waar nu de school, de lerarenhuisjes, de kliniek en de nieuwe geitenstal staan was er op het heuvel-tje waarop gebouwd werd niets anders dan een oude tochtige schuur met rieten dak waar de gaten al in gevallen waren. Hoe anders ziet het er nu uit en alles is voorzien van elektriciteit. Ook de mensen zelf veranderen door het vertrouwen dat er in Nederland een groep mensen zit die zich inzet om de basisbehoeften die de mensen in Zambia nodig hebben mogelijk te maken. Het schoolhoofd, mevrouw Malimba schrijft dat ze dankbaar zijn voor alles wat de mensen uit Nederland gedaan hebben. In deze brief wordt Mientje Denen ook uitgenodigd om langs te komen en alles met eigen ogen te aanschouwen, want, zo schrijft mevrouw Malimba, aangezien de school Hetty Denen heet, zouden we elkaar moeten leren kennen zoals familieleden waarbij Mientje de moeder is en de hele school ook haar kinderen zijn. Een mooie bloemrijke manier om te bedanken. In ieder geval worden de schouders onder de bouw van de nieuwe klaslokalen gezet. Maar er blijven natuurlijk altijd dingen

over om te wensen zoals een kopieermachine en een computer en nog andere dingen die de school nodig heeft. De geiten staan er ondertussen ook een jaar en de mensen en de dieren zijn aan elkaar gewend geraakt. In eerste instantie waren alle geiten bij families ondergebracht. Nadat de stal bij de school afgemaakt was zijn een aantal geiten daar gestald, zodat de kinderen kunnen leren hoe ze voor de dieren moesten zorgen.

BOCCS Kabwe

De open school in Kabwe is een grote organisatie geworden met een merkwaardige mix van leraren. Aangezien een groot gedeelte van de staf toch nog op basis van vrijwilligheid werkt zijn het vaak gepensioneerd en zeer jonge leraren die net van school komen en geen baan kunnen vinden. In het bestuur van de school zijn het afgelopen jaar helaas een paar zeer capabele mensen weggefallen. Bij het schrijven van deze brief is nog niet helemaal duidelijk hoe dit opgevangen wordt. Een scholengemeenschap van 4000 leerlingen heeft toch wel een professionele staf nodig. Toch organiseren ze zelf vaak bijscholingscursussen voor de leraren waar we geregeld aan bijdragen. Bij de school zit ook een wezen opvangprogramma dat ervoor zorgt dat wezen minstens een keer per dag een goede warme maaltijd binnen krijgen. Er bestaat de mogelijkheid om een wees financieel te adopteren, zoals sommigen van u ook gedaan hebben.

Zambia in 2005

Zambia is nog steeds op de goede weg al zit niet alles even hard mee. De ontwikkelingen staan niet stil en zeker de eerste helft van het jaar stonden de sterren gunstig. De economie groeide harder dan ooit, in de mijnen werd veel koper geproduceerd, de landbouw exporteerde een groot aantal producten en de toeristen vonden in steeds grotere getale de weg naar Zambia. Zambia was een van de gelukkige landen wier buitenlandse schulden voor het grootste deel in juni 2005 werden kwijtgescholden via een vergadering van de machtigste landen onder leiding van de Britse premier Blair. In de tweede helft van het jaar kwam er tegenspoed. Het regenseizoen dat van november tot april loopt was korter dan normaal en de maïs die dan geproduceerd moet worden om de bevolking te voeden tot de volgende oogst is niet toereikend. Op dit moment wordt er dan ook weer gesproken van hongersnood in bepaalde gebieden van Zambia. Ook was er in de tweede helft van het jaar een brandstoftekort. Hier in Nederland werden we ook geconfronteerd met een hoge benzineprijs, in Zambia was het bijna niet te verkrijgen en hierdoor ontstonden lange rijen voor de benzinepompen en draaide de economie maar op halve kracht.

Dit kunnen we natuurlijk ook beschrijven aan de hand van een ooggetuigenverslag van een collega die recent in Lusaka, de hoofdstad van Zambia is begonnen. Een groot verschil tussen Nederland en Lusaka is dat het leven hier nooit saai is, ook door het onvoorspelbare en ondoorgroendelijke van het bestaan. Drie a vier keer per week valt 's avonds de stroom uit om een paar uur later weer terug te komen. Waarom? Niemand weet het precies. Er doen allerlei geruchten de ronde: vanwege groot onderhoud aan de elektriciteitscentrale Kafue Gorge levert deze momenteel te weinig elektriciteit, of de regering zou teveel elektriciteit aan het buitenland verkopen waardoor de eigen bevolking nu en dan in het donker moet worden gezet. Maar niemand weet er het fijne van, en de kranten zwijgen erover. Een ander voorbeeld is de brandstofschaarste die Zambia sinds augustus in de greep hield. Het begon met diesel, die in heel Lusaka niet meer te krijgen was. Een tijdje later volgde de

benzine en langzaam maar zeker kwam het hele land tot stilstand: de blauwe busjes van het openbaar vervoer reden nauwelijks meer, de bevoorrading van Shoprite (de zambianse Albert Heijn) stokte, bouwactiviteiten kwamen stil te liggen. Nu en dan deed het gerucht de ronde dat een bepaald tankstation weer voorraad had, wat onmiddellijk zorgde voor kilometerslange rijen waarna de benzine toch weer op bleek te zijn. De spanningen in de rijen liepen soms zo hoog op dat politie of leger moest ingrijpen om erger te voorkomen. En wat was nu de oorzaak van de schaarste? We hebben nog steeds geen idee, maar wel talloze speculaties gehoord. Een inderhaast verbroken overheidscontract met een buitenlandse leverancier, en een onbetrouwbare olieraffinaderij die veel gebreken vertoont, of een tactiek van de niet zo populaire regering onder leiding van president Mwanawasa om het land droog te leggen en dan plotseling te komen met grote hoeveelheden brandstof om goodwill onder de bevolking weer terug te winnen. Want zo plotseling als de brandstof schaarste ontstond, zo plotseling was aan het einde van 2005 weer opgelost en met de verkiezingen in 2006 in zicht. Je weet het nooit.

Joost van Dijk

weetjes

- Op sommige activiteiten presenteert Zambia zich ook in Nederland. Op 21 en 22 mei van het afgelopen jaar hebben een aantal in Nederland woonachtige Zambianen zich gepresenteerd met een promotiekraam op het jaarlijkse Afrika festival in Eindhoven "Let's meet Africa" genoemd.
- Zambia heeft zich net niet geplaatst voor de wereldkampioenschappen voetbal in Duitsland. In de beslissende wedstrijd tegen Senegal werd thuis met 1-2 verloren. Eind oktober kwam een mooie documentaire hierover nog bij Studio Sport. De bondscoach van Zambia: Kalusha Bwalya, was begin jaren 90 linksbuiten bij PSV en is ook met een Nederlandse getrouwd.
- De stichting het afgelopen jaar deelgenomen aan de St. Jansfeesten in Sambeek. Verder is zij actief geweest in het geven van informatie en presentaties middels het tonen van foto's en dia's in kerk, school en krant.
- Via het kerkbestuur heeft er een activiteit in de kerk plaats gevonden rondom de Vastenactie. Vanuit de stichting werden dia's en foto's gepresenteerd. De Vastenactie in Sambeek heeft een mooi bedrag opgeleverd en kon er gestart worden met het derde gebouw bij de school in Shimabala.
- We mogen natuurlijk ook niet de talloze particuliere en georganiseerde initiatieven vergeten. Veel mensen hebben de stichting en de projecten gesteund. Dit gebeurde tijdens blijde gebeurtenissen maar zeker ook tijdens droevige omstandigheden. We willen iedereen bedanken die zich het afgelopen jaar op enige wijze heeft ingezet voor de stichting!

Correspondentie adres:

St. Hetty Denen voor Zambia
M. Denen-Kuijpers
Schilderstraat 5
5836 BD Sambeek
gironummer: 2940996